

ДЕРЖАВНА ПРИКОРДОННА СЛУЖБА УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ
СЛУЖБИ УКРАЇНИ ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

РЕАЛІЗАЦІЯ ГЕНДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ
НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ
СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ
УКРАЇНИ: СТАН, ПРОБЛЕМИ,
ПЕРСПЕКТИВИ

II Міжнародна науково-практична конференція
(25 березня 2020 року)

ББК 68.68

Р-31

Реалізація гендерної політики на сучасному етапі розвитку сектору безпеки та оборони України: стан, проблеми, перспективи : тези доповідей II Міжнародної науково-практичної конференції (Хмельницький, 25 березня 2020 року). – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2020. 378 с.

Видання містить тези доповідей II Міжнародної науково-практичної конференції “Реалізація гендерної політики на сучасному етапі розвитку сектору безпеки та оборони України: стан, проблеми, перспективи”, яка відбулась в онлайн режимі 25 березня 2020 року у м. Хмельницькому на базі Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького. Конференція готувалась за підтримки ООН Жінки в Україні.

ББК 68.68

© Видавництво НАДПСУ, 2020

ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ ПРИНЦИПУ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ: ОКРЕМІ АСПЕКТИ

Марія МЕНДЖУЛ

Доволі широкого застосування останніми роками набув принцип гендерної рівності, який вже аналізують не тільки науковці та експерти, але і використовують журналісти, політики та законодавці.

Термін “гендер” англійського походження і поступово в його поняття увійшли “соціостатеві характеристики статі, на відміну від біологічних”. Поняття терміну “гендерна рівність” розкривають як: рівність прав чоловіка та жінки; справедливе ставлення до чоловіків та жінок; рівні права для жінок і чоловіків, дівчат і хлопців, їх однакову значущість, можливості, обов’язки та участь у всіх сферах суспільного та приватного життя, рівний доступ до ресурсів та їх розподілу між ними; складову принципу рівності, що охоплює рівність прав, можливостей, створення рівних умов для здійснення прав, гендерну симетрію, а також визначає однаковий правовий статус, утверджує основні права як особи-жінки, так і особи-чоловіка.

Європейський суд з прав людини неодноразово у своїх рішеннях зауважував, що досягнення рівності між людьми незалежно від статі є однією з основних цілей держав-членів Ради Європи, і відмінності у поводженні можуть бути сумісними із Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, тільки при дуже вагомих причинах (див. рішення від 22 лютого 1994 р. у справі “Burghartz v. Switzerland”, ч. 27, рішення від 24 червня 1993 р. у справі “Schuler-Zraggen v. Switzerland”, ч. 67 та ін.). Серед рішень ЄСПЛ, в яких встановлено гендерну дискримінацію, варто виділити такі: “Abdulaziz, Cabales and Balkandali v. the United Kingdom” (відмінне ставлення щодо возз’єднання з сім’єю імігрантів-чоловіків та імігранток-жінок), “Emel Boyraz v. Turkey”

(доступ до публічної служби, зокрема, в органи безпеки), “Opuz v. Turkey” (гендерне насильство як форма дискримінації жінок), “Carvalho Pinto de Sousa Morais v. Portugal” (дискримінація жінок по статі та віку) та ін.

У багатьох державах ЄС з метою утвердження гендерної рівності на рівні законодавства визначено квотне представництво жінок у політичних партіях та парламенті. З 1 січня 2020 року набрав чинності Виборчий кодекс України, який у статтях 154 та 219 встановлює, що як при формуванні загальнодержавних, так і регіональних та місцевих виборчих партійних списків у кожній п’ятірці повинно бути не менше як по два представники кожної статі. При гендерному аналізі складу Закарпатської обласної ради VII скликання (2015–2020 рр.) встановлено, що жінок у складі ради 10,93 % (7 депутаток), чоловіків – 89,06 % (57 депутатів). Ураховуючи вказані норми Виборчого кодексу України, після чергових місцевих виборів показник гендерної рівності з представництва обох статей у органах місцевого самоврядування має покращитися.

Отже, принцип гендерної рівності є субпринципом принципу рівності й означає гарантування рівних прав та можливостей незалежно від статі. В Україні останніми роками покращилася ситуація щодо утвердження гендерної рівності, але чимало проблем залишається, у тому числі і щодо нерівного розподілу обов’язків у сім’ї, що зумовлює складнощі для жінки у поєднанні виконання сімейних та трудових обов’язків.

<i>Інтегрування гендерного компонента в освітній процес Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького Олександр ЛУЦЬКИЙ.....</i>	<i>163</i>
<i>Стимулювання відповідальності та високої ефективності в діяльності офіцерських кадрів у сфері безпеки державного кордону України Геннадій МАГАСЬ</i>	<i>166</i>
<i>Гендерні аспекти душпастирської діяльності військових капеланів Артем МАКОВСЬКИЙ, Олег МАКОВСЬКИЙ</i>	<i>168</i>
<i>Гендерні стереотипи, що визначають поведінку певної статі Наталія МАКОГОНЧУК</i>	<i>170</i>
<i>Психосоціальна детермінація гендеру у розрізі історично сформованих надбудов Андрій МАЛЬЦЕВ, Антон ДАЦКОВ</i>	<i>173</i>
<i>Професійне “вигорання” і гендер: особливості та специфіка у Державній прикордонній службі України Олег МАТЕЮК</i>	<i>176</i>
<i>“Мотивація і стимулювання службової діяльності співробітників Державної прикордонної служби України та аналогічних військових формувань інших держав” Юлія МАТЮХІНА</i>	<i>182</i>
<i>Урахування зарубіжного досвіду гендерного навчання Микола МАЦІШИН, Тетяна НІКОЛАЄНКО</i>	<i>185</i>
<i>Поняття та сутність принципу гендерної рівності: окремі аспекти Марія МЕНДЖУЛ.....</i>	<i>188</i>
<i>Щодо гендерних стереотипів у міжособистісній комунікації Ольга МИСЕЧКО, Тетяна ВАКОЛЮК.....</i>	<i>190</i>

**РЕАЛІЗАЦІЯ ГЕНДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ
НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ
СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ
УКРАЇНИ: СТАН, ПРОБЛЕМИ,
ПЕРСПЕКТИВИ**

**II Міжнародна науково-практична конференція
(25 березня 2020 року)**

Коректори: С. С. Кондратюк, О. В. Коломійчук, В. В. Завидович
Комп'ютерна верстка О. В. Філіпенко

Відповідальність за достовірність фактів та інших даних несуть автори

Здано до набору 03.03.2020. Підписано до друку 20.03.2020
Формат 60×84/16. Гарнітура SchoolBook. Тираж xxx прим.
Друк офсетний. Ум. друк. арк. 21,97. Обл.-вид. арк. 22,68

Видавництво Національної академії
Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3010 від 22.10.2007
Зам. № 437